

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 419. Qualiter excedant regulares ædificando de novo monasteria, aut transferendo vel mutando antiqua.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

3. Tertio, si in causa spirituali vel ecclesiastica illum trahant ad iudicium seculare, vel ejus adversarios iniquos contra ipsum consilio vel auxilio juvent, *c. gravem*, 15. *h. t.* ubi etiam Archidiaconus de his duobus excessibus (intellige non necessario conjunctis, sed etiam disjunctivè, seu uno eorum seorsim sumpto, ut cum *Gl. fin. in cit. c.* & *Hofst. ibid. v. ipsum*. *Pirh. h. t. n. 32. not. 2.*) convictus, jubetur privari beneficiis, ac ita iis non ipso jure, sed per sententiam privatus existit, non tamen propterea tradendus Curie Sæculari, cùm Papa in *cit. c.* Archidiaconum illum Ambianensem non mandet abscindi ab Ecclesia universali, sed solum ab Ecclesia Ambianensi, etiam si conspirasset contra proprium Episcopum, nisi persistat incorrigibilis. Ita cum *Abb. in cit. c. gravem. num. 2. Pirh. l. c.* contra Hostiensem & alios quosdam.

4. Quarto: Excedunt & delinquent Clerici & Singulares subditi alicui Prælati seu Superiori, v. g. beneficiati in aliqua ecclesia, si sine illius consensu se congregent collegialiter in ordine ad unum Collegium vel Capitulum constituendum & commune aliquod sigillum seu insigne sibi proprium de novo concipiant, fabricent & assumant, eoque utantur in præjudicium dicti Superioris, prout id expressè prohibetur *c. dilecto. h. t.* Secus tamen est, si Collegii proprioque sigillo utendi jus Apostolicà vel saltem episcopali autoritate acquisiverint, vel longo tempore collegialiter convivendo illud legitime præscriperint. *Abb. in cit. c. num. 1. Barb. num. 2. Pirh. h. t. num. 34.* De cætero quemlibet privatum assumere sibi posse sigillum & insigne proprium, constat, dum id alteri non præjudicat, uti præjudicat illi, dum quis illius insignia assumit, iisque utitur tanquam propriis. *Abb. in cit. c. dilecto. num. 4.*

Quæst. 419. Qualiter excedant regulares edificando de novo monasteria aut transferendo vel mutando antiqua?

1. **R**esp. Primò: Excedunt FF. Prædicatores, Minores, alique Religiosi, mendicantes in civitate aliqua, Castro, Villa edificando de novo aut contra præscriptam à jure & constitutionibus Apostolicis formam monasteria, aliàque ad habitandum collegialiter loca, aut hæcenus recepta mutando, vel ea venditionis, permutationis, donationis, alteriusve tituli gratiâ in alios transferendo citra specialem Sedis Apostolicæ aut saltem episcopalem concessionem, quia peccant contra expressam iis factam desuper prohibitionem à Bonifa. VIII. in *c. ex eo. h. t. in 6.* & ante illum à Gregor. X. & postea à Clem. V. in *c. cupientes de pensis.* sub pœna nullitatis & excommunicationis aliisque, hujus prohibitionis; causâ existente, quòd ex hujusmodi nova constructione, receptione, permutatione, translatione varia proveniebant scandala, & hinc frequentes ad Sedem Apostolicam deferbantur Clamores, ut dicitur in *cit. c. ex eo unico, in 6.*

2. Dicitur itaque primò, prohiberi id dictis Religiosis mendicantibus, comprehendendo per hoc solos & omnes mendicantes, partim expressè & specificè, partim sub clausula generali, ut cum *Suar. de censur. d. 23. S. 5. n. 33. Pirh. h. t. n. 40.* quamvis vi constitutionis Clem. VIII. quæ incipit: *Quoniam Pape licentiam non exigentis constitutionem. cit.* Bonifa. VIII. *cit. c. ex eo.* quæ eam exigat extendi solum ad mendicantes, quibus victum

tribuit incerta mendicitas, quia reditus & possessiones ex regula habere nequeunt, ut sunt FF. Minores de observantia & Capucini, dicat *Wielst. num. 26.*

3. Dicitur Secundò: *In civitate aliqua, Villa vel Castro;* quia ut constat ex ipso *cit. cap.* textu excipiente expressè eos, qui cupientes vitam ducere eremiticam & solitariam, cùm Superiorum licentia extra urbes castellaque in loco aliquo ab hominum Sæcularium propinqua frequentia cellas seu habitacula & domus de novo acquirunt, aut illuc transferunt; cùm in tali loco deficiente hominum multitudine cessent scandala, adeoque & causa prohibitionis. *Pirh. h. t. num. 39.* cum *Gl. Marg. ad cit. c. v. eremiticam.*

4. Dicitur Tertio: *De novo edificando seu acquirendo;* Quia iis prohibitum non est, etiam si licentia Papæ aut Episcopi, domos antiquas, monasteria, ecclesias, quas in civitate habebant, reficere, reedificare, augere, etiam in alia forma; quia id non est alia loca aut jus novum acquirere, adeoque non prohibitum *cit. c.* cùm prohibitio sit strictè accipienda. *Donatus p. 2. tr. 1. q. 23. Rodriq. Tom. 2. qq. regul. q. 49. Reiffenst. h. t. num. 14. Pirh. l. c. not. 1.* cum *Gl. in c. can. monachus, 18. q. 2.*

5. Dicitur Quarto: *Ad habitandum;* Quia neque prohibitum est illis in civitate vel oppido de novo acquirere domum recreationis, hospitii, aut ad alios usus quàm ad habitandum ibidem constanter. *Gl. in cit. c. v. ad habitandum. Suar. l. c. num. 35. Pirh. l. c.*

6. Dicitur Quintò: *Aut contra formam in constitutionibus Apostolicis præscriptam edificando;* quæ forma præscribitur à Clem. VIII. in *constit. illius quoniam.* & innovatur ab Urbano VIII. *constit. quæ incipit: Romanns, edita 21. Sept. Anno 1624.* nimirum, quòd ædificari nequeant, nisi vocatis & auditis aliorum in iisdem locis conventuum Prioribus, aliisque interesse habentibus, & constiterit novos conventus in iis erigendos sine aliorum incommodo posse sustentari; quam formam etiam observandam in ædificatione quorumcunque monasteriorum, etiam non mendicantium, imò & monialium, tradunt *Barb. Jur. eccles. L. 2. c. 12. num. 6. Tamb. de jure Abbatiss. d. 33. q. 1. n. 4. Dian. p. 8. tr. 4. resol. 68. Donat. tr. 1. q. 21. num. 1.* testans sic declarasse S. Cong. Card. *ad cit. c. 3. Irid.* Servandam tamen non esse necessariò in antiqui monasterii ampliatione, reparatione; & dejecti reedificatione, quia per hoc jus novum non acquiritur, & de quo nihil memorant antiqua jura, uti nec *cit. constit. Clem. aut decretum Trident.* asserunt *Suar. de cens. d. 23. S. 5. num. 33. Tamb. l. c. q. 1. num. 9. Rodriq. l. c. q. 49. a. 9. Wielst. l. c. num. 31.* apud quem de observatione hujus vide plura.

7. Dicitur Sextò: *Vel transferendo in alium locum;* Quod etsi non de loco alio minùs commode & sano ad altum magis commodum & sanum intra eandem civitatem, adeoque ad hoc non requiritur consensus Episcopi, censet *Rodriq. l. c. n. 9.* contrarium tamen tanquam probabilis tenent *Donatus l. c. q. 26. Bordon. Miscellan. decis. 125.* quos citat & sequitur *Reiffenst. h. t. num. 17.* ex ea, ut ait, ratione; quòd ad talem etiam translationem requirebatur dictus consensus Episcopi jure antiquo, *can. si quis ult. can. 16. q. 7.* ubi dicitur, ad hoc requiri consilium Episcopi, per quòd *Consilium* intelligatur consensus, ut ibi DD. communi.

munitur teste Donato; jura autem antiqua, cum per jura nova correctæ non sint, ab iis interpretationem accipiant, accedatque super hoc bina declaratio, teste Donato l. c. num. 7.

8. Dicitur Septimò: *Citra specialem Papæ aut saltem Episcopis concessionem.* Non posse religiosos mendicantes ædificare de novo monasteria, ecclesias, aut transferre ad alia loca, quod quidem loquendo de licentia Papæ, patet ex *cu. c. ex eo.* posse tamen idipsum eos per privilegia desuper à Sede Apostolica iis post dictam *cu. c.* constitutionem concessa, est quoque extra controversiam; quale privilegium expressè esse concessum minimis, restantur Suar. l. c. num. 34. Mirand. in man. 9. 33. a. 1. concl. 2. & consequenter tacitè quoque omnibus Reliquis Ordinibus Religiosis, qui cum iis in privilegiis communicant, ut cum iisdem Pith. l. c. not. 2. de quo vide *compend. privileg. Societatis. v. bona. §. 6. & v. ecclesia. §. 4.* cui etiam G. egor. XIII. 30. *Octob. annò 1576.* speciale concessit privilegium, quæcunque collegia, domos, ecclesias, aliaque ædificia ubicunque locorum erigendi, & per se inhabitandi, nec non quæcunque loca sibi quomodolibet relicta vel oblata recipiendi, emendi, & possidendi. Quod verò attinet ad Episcopos post Trident. *Sess. 25. c. 3. de regular. in fine.* sine eorum prius obtenta licentia non possunt Religiosi in eorum diocæsis nova loca ad habitandum erigere, hæc tamen illorum licentia non sufficit carentibus privilegio pontificio, sed requiritur quoque ad hoc obtenta specialis Papæ licentia, citata siquidem constitutio decretalis Bonifac. VIII. hanc Papæ licentiam requirit, quam constitutionem Trident. non revocavit, sed addidit, ut insuper petatur, & obtineatur licentia Ordinarii, prout declaravit S. Congr. Concil. apud Gallemart *ad Trid. cit. c. 3. num. 5.* & Zerol. in *prax. episcop. v. monachi. §. 2.* Tamb. de *jure Abbat. Tom. 3. d. 5. q. 4.*

num. 3. Barb. de *Off. Episc. alleg. 26. num. 4.* contrarium non minus probabiliter tenentibus Rodriq. Tom. 3. 99. *regular. q. 49. a. 2.* Sorbo. *comp. privileg. mendican. not. §. 2.* Fagn. in *c. non amplius. de Instit. à num. 62.* quos citat & sequitur Wiestn. *h. t. num. 26. & num. 27.* additâ hac ratione: quod verisimile non sit, eos, qui dicta loca erigendi licentiam impetrarunt à Papa, ad eam etiam ab Episcopo impetrandam obligari; cum licentia papalis licitum reddat, quod antea licitum non erat, eaque ab Ordinarii diocæsanî arbitrio dependere non debeat, Arg. *c. bona. de postul. Prælar.* illud saltem verius, quod religiosi habentes ad hoc speciale privilegium Pontificis ædificandi nova loca seu domus, vel illa mutandi & transferendi præter licentiam Ordinarii opus non habeant ulterius recurrere ad Pontificem, cum privilegia ab eo accepta per Trident. non sint revocata. Porro hæc forma non ædificandi nova monasteria aut ea transferendi citra licentiam Ordinarii servanda, ubi ædificanda in loco exempto à jurisdictione Ordinarii, Cochier. de *jurisdic. Ordinar. p. 2. q. 45. num. 36.* Donatus l. c. q. 40. Reiffenst. *h. t. n. 16.* juxta *c. auctoritate. de privileg. in 6.* ubi expressè: *Inhibemus, ne in locis exemptis hoc ipsi exempti facere audeant.* & Arg. Concil. Trident. l. c. Secus est, seu nullius Episcopi licentia ad prædicta servanda opus est, dum novi conventus, domus, ecclesiæ construendæ, transferendæ in loco nullius diocæsis, quia neque antiqua, neque nova jura talem consensum, aut alia ad talem novam ædificationem &c. requirunt, cum Trident. solum requirat consensum illum Ordinarii ad Constructionem monasterii in ejus diocæsi. Constitutio verò Clem. VIII. *quoniam. §. 1.* tantum pro locis ejus jurisdictioni ordinariæ subjectis. Ita de Franch. p. 1. *controverfiar. inter Episc. & regul. num. 495.* quem refert & sequitur Reiffenst. *h. t. n. 15.*

TITULUS XXXII.

De Operis novi Nuntiatione.

Quæst. 420. Quid sit operis nuntiatio, & quotuplex?

1. **R**Esp. Ad primum: Opus novum nuntiare aliud nihil est, quam illi, qui de novo in alterius præjudicium ædificare intendit, aut in opere jam cæpto pergit, legitime inhibere, ne inchoet, aut in eo inchoato pergat, donec de jure ædificandi constituerit, aut præstita sit eo nomine satisfactio. Unde nuntiatio hæc breviter definiti potest: legitima prohibitio novum opus in alterius præjudicium paranti facta ad id: ne in eo pergat, donec de ejus jure constet; ita ferè Hoff. in *sum. h. t. num. 1.* Zoel. in *ff. eod. n. 2.* Wieselb. in *paratit. ff. b. t. num. 6.* Pith. *h. t. num. 1.* Sumitur itaque nuntiatio pro prohibere, & ædificare non solum pro constructione, sed & pro destructione, ampliatione ædificii, & mutatione faciei illius, v. g. novam fenestram aperiendo. Arg. *L. 1. §. opus novum. ff. h. t.* possunt enim hæc omnia cedere in præjudicium alterius. Per opus novum non intelligitur opus jam factum, sed faciendum, siquidem nuntiatio non extendit se ad præterita, sed ad futura, ne fiant. Unde, si quid operis novi factum, quod fieri non debuit in præjudicium alterius, cessat nun-

ciatio, & locum habet interdictum, quod *vi aut clam*, vel quid simile, quo restituatur, quod illicitè seu in præjudicium alterius constructum seu factum est. *L. 1. §. hoc autem. h. t.* Per opus novum intelligitur illud, quod cohæret seu conjunctum solo seu in ordine ad remanendum in eo construendum, ac proinde hoc remedium nuntiationis locum non habet; seu fieri non potest nuntiatio novi operis ei, qui messem alienam colligit, arbores succidit, vineam putat, sed alio remedio arceri debet, ut hæc dicuntur expressè *c. 1. §. 12.* Per Satisfactionem denique intelligitur cautio de opere suis sumptibus demoliendo in casum, quo injustè ædificatum pronuncietur, quæ cautio, si à nuntiante opus novum recipiatur, poterit intendens opus novum construere, statim incipere ædificare, vel inceptum opus continuare; quam tamen cautionem post opus constructum oblatam non tenetur nuntians acceptare, *c. significantibus. & c. ult. h. t.* quia ubi semel ædificatum est, durior causa redditur, & difficilius ad demolitionem devenitur. Quod autem dicitur *L. Prætor aut. ff. h. t. oblatâ*, & non receptâ cautione posse aliquem licitè ædificare; ita cum Gl. in *c. ult. h. t. v. non obstante.* intelligendum conformiter. *L. unic. c. b. t.* quod oblatâ cautione de demolendo post tres men-